

Ustrój starożytnego Rzymu

Ustrój starożytnego Rzymu

Autor/autorka

Agnieszka Martowicz

1. Etap edukacyjny i klasa

szkoła podstawowa - klasa V

2. Przedmiot

historia

3. Temat zajęć

Ustrój starożytnego Rzymu

4. Czas trwania zajęć

90 minut

5. Uzasadnienie wyboru tematu

Temat zgodny z podstawą programową, wynikający z przyjętego programu nauczania. Wiedza o powstaniu i historii imperium rzymskiego jest jednym z kluczowych zagadnień niezbędnych dla zrozumienia wielu późniejszych wydarzeń historycznych.

6. Uzasadnienie zastosowania technologii

Współczesna szkoła ma za zadanie przygotować uczniów do swobodnego poruszania się i funkcjonowania w społeczeństwie informacyjnym. Musi więc on zostać wyposażony w niezbędne do tego wiadomości i umiejętności, wśród których niezwykle ważną rolę odgrywają te związane z technologią informacyjno - komunikacyjną. TIK niesie ze sobą ogromne możliwości dla nauczyciela. Dzięki niej możemy rozbudzać zaciekawienie uczniów, wzmacniać ich motywację i skupiać uwagę. Te korzyści wydają się szczególnie ważne w przypadku, kiedy przedmiot nauczania i tematyka lekcji dotyczy zagadnień odległych z perspektywy czasowej lub nieznanymi uczniowi z codziennego życia. Przedstawienie ich w środowisku doskonale znanym uczniom - za pomocą narzędzi internetowych, znacząco wzmacnia zaangażowanie dzieci w proces uczenia się.

7. Cel ogólny zajęć

Uczeń umiejscawia w czasie i przestrzeni cywilizację starożytnego Rzymu oraz zna różne systemy sprawowania władzy w Rzymie.

8. Cele szczegółowe zajęć

1. Uczeń wie, gdzie i kiedy narodził się starożytny Rzym.
2. Uczeń zna legendę o założeniu Rzymu.
3. Uczeń wie, jak zmieniał się ustroj starożytnego Rzymu na przestrzeni wieków.
4. Uczeń rozumie znaczenie pojęć: monarchia, republika, cesarstwo.
5. Uczeń identyfikuje pojęcia związane z trzema poznanymi ustrojami politycznymi.

9. Metody i formy pracy

Metody pracy:

- pogadanka
- dyskusja
- mapa mentalna

Formy pracy:

- indywidualna
- grupowa
- praca z tekstem
- praca z filmem

10. Środki dydaktyczne

Potrzebne środki dydaktyczne:

- podręcznik („Wczoraj i dziś” wyd. Nowa Era lub inny zgodny z podstawą programową)
- plakat interaktywny Genial.ly
 - <https://view.genial.ly/5fd1477b39e7310d418536f4/interactive-image-interactive-image>
- film „Krótka historia Rzymu” dostępny w serwisie YouTube
 - <https://www.youtube.com/watch?v=NKVR4Byy0PU>
- film „Ustroje państw starożytnych” udostępniony dla nauczycieli uczących z podręcznika GWO - <https://gwo.pl/przedmioty/historia/filmy-edukacyjne/ustroje-panstw-starozytnych/> (opcjonalnie)
- ćwiczenia interaktywne - <https://learningapps.org/watch?v=poe8kx8t320>, <https://learningapps.org/watch?v=pd3ogdxn520>
- karta pracy - <https://www.liveworksheets.com/1-ud1587563uj>

11. Wymagania w zakresie technologii

Zajęcia zaplanowane zostały do realizacji w czasie zdalnej nauki. Niezbędne do ich przeprowadzenia są komputery, tablety lub smartfony z dostępem do internetu dla nauczyciela i uczniów. Wspólne środowisko pracy np. platforma Zoom, MS Teams -

konieczność z możliwością tworzenia odrębnych pokoi do pracy w grupach w czasie wideokonferencji.

W przypadku prowadzenia lekcji w czasie funkcjonowania szkół w sposób stacjonarny, sprzęt niezbędny to komputer dla nauczyciela oraz tablica/monitor interaktywny, na którym ćwiczenia będą rozwiązywać uczniowie. Zalecane jest również wykorzystanie smartfonów/tabletów lub komputerów przez uczniów podczas wykonywania quizów, zadań interaktywnych, co umożliwi indywidualną pracę i zaangażowanie wszystkich uczniów.

12. Przebieg zajęć

• Aktywność 1

- **Temat:** Wprowadzenie do tematu - Gdzie, kiedy i jak powstał Rzym?
- **Czas trwania:** 20 minut
- **Opis aktywności:**

Doświadczenie:

1. Uczniowie poznają temat i cele lekcji.
2. Korzystając z interaktywnego plakatu Genial.ly
- <https://view.genial.ly/5fd1477b39e7310d418536f4/interactive-image-interactive-image>,wyszukują ukryte na obrazie informacji - 9 słów związanych z powstaniem starożytnego Rzymu. Zapisują wyszukane słowa na kartce.
3. Uczniowie oglądają fragment filmu „Krótka historia Rzymu”
<https://www.youtube.com/watch?v=NKVr4Byy0PU> (od początku do 1:28) ze szczególnym zwróceniem uwagi na odnalezione na plakacie pojęcia, nazwy i daty.

Refleksja:

4. Uczniowie, pracując wspólnie, tłumaczą związek odnalezionych informacji z tematem lekcji.

Teoria:

5. Nauczyciel podsumowuje dyskusję miniwykładem o początkach Rzymu.

Praktyka:

6. Uczniowie uzupełniają tekst z lukami brakującymi wyrazami, korzystając ze zdobytej samodzielnie wiedzy oraz wprowadzenia nauczyciela. Wpisują tekst do zeszytu.

Tekst można wyświetlić lub pozwolić uczniom samodzielnie wypełnić przygotowane ćwiczenie na platformie Learningapps - <https://learningapps.org/watch?v=pd3ogdxn520>

• Aktywność 2

- **Temat:** Rozwinięcie - Ustrój starożytnego Rzymu
- **Czas trwania:** 15 minut
- **Opis aktywności:**

Doświadczenie:

1. Uczniowie oglądają fragment filmu „Ustroje państw starożytnych” poświęcony Rzymowi <https://gwo.pl/przedmioty/historia/filmy-edukacyjne/ustroje-panstw-starozytnych/> (od 4:45 do końca) lub czytają o zmianach ustrojowych w starożytnym Rzymie

Refleksja:

2. Uczniowie zastanawiają się, co było przyczyną dwukrotnych zmian ustrojowych w państwie.

Teoria:

3. Nauczyciel przedstawia uczniom postacie Tarkwiniusza Pysznego - ostatniego króla rzymskiego oraz Gajusza Juliusza Cezara.
4. Uczniowie wspólnie z nauczycielem określają, czym różniły się od siebie monarchia, republika i cesarstwo.

Praktyka:

4. Uczniowie rozwiązują ćwiczenie interaktywne <https://learningapps.org/watch?v=poe8kx8t320> i na jego podstawie notują w zeszytach wyjaśnienie pojęć monarchia, republika, cesarstwo.
5. Tworzą w zeszytach schemat ułatwiający zapamiętanie właściwej kolejności przemian ustroju rzymskiego.

• Aktywność 3

- **Temat:** Rozwinięcie - Charakterystyka ustrojów rzymskich, czyli, kto i jak rządził Rzymem?
- **Czas trwania:** 30 minut
- **Opis aktywności:**

Uczniowie zostają podzieleni na trzy grupy. Każda z grup zajmuje się innym ustrojem. Zadaniem uczniów jest stworzenie mapy myśli dotyczącej wyznaczonego ustroju państwa rzymskiego. Uczniowie podczas wykonywania zadania korzystają z wiedzy zdobytej we wcześniejszej części lekcji, tekstów

zawartych w podręczniku i dodatkowych źródła przygotowane przez nauczyciela.

Grupa 1 zajmuje się informacjami na temat monarchii.

Grupa 2 tworzy mapę myśli do tematu republiki.

Grupa 3 zajmuje się mapą myśli związaną z cesarstwem.

Uczniowie pracują wspólnie nad mapą w aplikacji Google Jamboard.

W każdej mapie powinny znaleźć się informacje o czasie, w którym Rzym charakteryzował się danym ustrojem, informacje o postaciach związanych z tym okresem i sposobie władzy.

Dla ułatwienia można udostępnić uczniom zarys mapy,

np. [https://jamboard.google.com/d/1B-](https://jamboard.google.com/d/1B-HodxWohcCii7eJ59jt9qDQUS1hwLZbgR63mY4yo0/edit?usp=sharing)

[HodxWohcCii7eJ59jt9qDQUS1hwLZbgR63mY4yo0/edit?usp=sharing](https://jamboard.google.com/d/1B-HodxWohcCii7eJ59jt9qDQUS1hwLZbgR63mY4yo0/edit?usp=sharing)

4. Uczniowie w wyznaczonym czasie kończą pracę nad mapami myśli i przechodzą do jej omówienia na forum klasy.

• Aktywność 4

- **Temat:** Sprawdź się!

- **Czas trwania:** 25 minut

- **Opis aktywności:**

1. Uczniowie pracują samodzielnie nad kartą pracy przygotowaną w aplikacji Liveworksheet.com <https://www.liveworksheets.com/1-ud1587563uj> dotyczącą ustrojów starożytnego Rzymu. Podczas pracy korzystają z podręcznika, notatek i przygotowanych w grupach map myśli.

2. Każdy z uczniów na zakończenie lekcji tworzy własną krzyżówkę w aplikacji Learningapps, nauczyciel udostępnia stworzone przez uczniów krzyżówki klasie w ramach zadania domowego, po uprzednim sprawdzeniu ich poprawności merytorycznej.

13. Sposób ewaluacji zajęć

Po przeprowadzonych zajęciach uczniowie wypełniają ankietę ewaluacyjną za pomocą aplikacji Microsoft Forms.

Ankieta ma za zadanie zbadać realizację celów lekcji, poziom zrozumienia treści i stosunek uczniów do przyjętych metod, form pracy i zastosowanych narzędzi TIK.

[https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?](https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=dAqaoZDicU2BoN79oSFECxuwfh0HdshJsD0JI4D6QhhUQU5TWEpXWEo5OTE2UEY10URFVEFQRkNBVC4u)

[id=dAqaoZDicU2BoN79oSFECxuwfh0HdshJsD0JI4D6QhhUQU5TWEpXWEo5OTE2UEY10URFVEFQRkNBVC4u](https://forms.office.com/Pages/ResponsePage.aspx?id=dAqaoZDicU2BoN79oSFECxuwfh0HdshJsD0JI4D6QhhUQU5TWEpXWEo5OTE2UEY10URFVEFQRkNBVC4u)

14. Licencja

CC BY-NC-SA 4.0 - Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe. [Przejdź do opisu licencji](#)

15. Wskazówki dla innych nauczycieli korzystających z tego scenariusza

Scenariusz został przewidziany do realizacji w trybie nauki zdalnej z wykorzystaniem platformy ZOOM z możliwością dzielenia uczniów na grupy i pracy w pokojach konferencyjnych. W przypadku nauki stacjonarnej uczniowie mogą tworzyć mapy myśli na papierze lub z pomocą tabletów/komputerów. Efekty ich pracy nauczyciel powinien udostępnić na tablicy interaktywnej.

Scenariusz zakłada przeprowadzenie dwóch jednostek lekcyjnych dla realizacji wybranego tematu. Jeśli nie ma możliwości przeprowadzenia lekcji następujących bezpośrednio po sobie (w bloku), należy pierwszą lekcję zakończyć na tworzeniu map myśli, które uczniowie mogą kończyć w ramach zadania domowego. Następna jednostka lekcyjna powinna rozpocząć się od przypomnienia wiadomości i omówienia przez uczniów przygotowanych map mentalnych.

16. Materiały pomocnicze

17. Scenariusz dotyczy Zintegrowanej Platformy Edukacyjnej

Nie

18. Forma prowadzenia zajęć